

תָּא חֲזִי, ה' נִיחָא הוּא דְעֵלָאִי וְתַתָּאִי. בְּגִין כֶּף, ה' עֵלָאִה, ה' תַּתָּאִה. נִיחָא דְעֵלָאִין, נִיחָא דְתַתָּאִין. ה' עֵלָאִה, שְׁבַע שָׁנִים שְׁבַע פְּעָמִים. ה' תַּתָּאִה, שְׁבַע שָׁנִים בְּלַחֲוֹדֵיהוּ. דָּא שְׁמַטָּה, וְדָא יוֹבְלָא.

וְכַד מִסְתַּכְּלִין מְלִי כֹלָא חַד. בְּגִין כֶּף וְשַׁבְתָּה הָאֲרִין, בְּהֵוּא נִיחָא דְאֲרַעָא, אֲצִטְרִיכוּ עֲבָדִין נִיחָא. וּבְגִין כֶּף, וּבְשַׁבְיַעִית יֵצֵא לְחַפְשֵׁי חֲנָם. חֲנָם, מֵהוּ חֲנָם. דִּלָּא יְהִיב לְמֵאֲרִיָּה כְּלוּם.

אֲלָא דָּא רֹזָא, הָכָא אוֹלִיפְנָא, כְּתִיב (במדבר יא) זְכַרְנוּ אֶת הַדָּגָה אֲשֶׁר נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חֲנָם, בְּלָא בְרָכָה. דִּלָּא הוּוּ עֵלְנָא בְּמִצְרַיִם עוֹל דְלֵעִילָא. תָּא חֲזִי, עֲבָדִין פְּטוּרִין מֵעוֹל מְלָכוּתָא דְלֵעִילָא, וְעַל דָּא פְּטוּרִין מִן הַמִּצְוֹת. מְאִי עוֹל מְלָכוּת שָׁמַיִם. אֲלָא, כֹּהֲאִי תוֹרָא דִּיהִבִּין עָלֶיהָ עוֹל בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין לְאַפְקָא מִנֵּיהָ טַב לְעֵלְמָא. וְאִי לָא קַבִּיל עָלֶיהָ הֵוּא עוֹל, לָא עָבִיד מְדִי. הָכִי נִמִּי אֲצִטְרִיף לֵיהָ לְבַר נֶשׁ לְקַבְּלָא עָלֶיהָ עוֹל בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתָּר דִּיפְלַח בֵּיהּ בְּכֹל מַה דְאֲצִטְרִיף. וְאִי לָא קַבִּיל עָלֶיהָ הֵוּא בְּקַדְמִיתָא, לָא יִיכּוֹל לְמַפְלַח.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים ב) עֲבָדוּ אֶת יְיָ בִּירְאָה. מֵהוּ בִּירְאָה. כֹּמָה דְאֵת אָמֵר (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכָמָה יֵרֵאת יְיָ. וְדָא מְלָכוּת שָׁמַיִם. וּבְגִין כֶּף עוֹל מְלָכוּת

שָׁמַיִם. וְעַל דָּא הָאִי בְּקַדְמִיתָא הוּא דְכֻלָּא. מֵאֵן אוֹכַח.
תְּפִלָּה, בְּקַדְמִיתָא שֶׁל יָד. בְּגִין דְּבַהֲאִי עָיִיל לְשָׂאָר
קְדוּשָׁה. וְאִי הָאִי לָא אֲשַׁתְּכַח לְגַבִּיָּה, לָא שְׂרִיא בֵּיה
קְדוּשָׁה לְעֵילָא, בְּגִין כֶּךָ (ויקרא טז) בְּזֹאת יִבֵּא אֲהֲרֹן אֶל
הַקֹּדֶשׁ וְגו' כְּתִיב.

וְהָאִי עוֹל לָא שְׂרִיא, בְּמֵאֵן דְּאִיהוּ כְּפִית בְּאַחֲרָא. וְעַל
דָּא עֲבָדִין פְּטוּרִין מֵעוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם. וְאִי מֵהָאִי
עוֹל פְּטוּרִין, מִכָּל שְׂאָר פְּטוּרִין. דְּהָא שְׂאָר לָא שְׂרִיא
עָלֶיהָ דְּבֵר נָשׁ, עַד דְּאֲשַׁתְּכַח גַּבִּיָּה בְּהָאִי עוֹל. וּבְגִין כֶּךָ
הוּוּ אֲכֹלֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרִים חֲנָם. אוּף הָכָא יֵצֵא לְחַפְּשֵׁי
חֲנָם. דְּהָא עֲבָדָא הוּוּ, וְכֹל מַה דְּעֵבִיד, חֲנָם הוּוּ, בְּלֹא
עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם. וְאִי עַל גַּב דְּחֲנָם הוּוּ עוֹבְדוּהִי יֵצֵא
לְחַפְּשֵׁי, וִיהֵא לִיה נִיחָא.

לְבַתֵּר דְּאִיהוּ בְּחִירוֹ, וְאֲשַׁתְּכַח בֵּיה נִיחָא, יְהִיבִין עָלֶיהָ
עוֹל, מֵהָהוּא אֲתֵר דְּאֲפִיק לִיה לְחִירוֹ. וְאִי בֵר נָשׁ
יִסְרֵב לְמִיפֵק לְחִירוֹ, כְּמַה דְּאֵת אָמַר וְאִם אָמַר יֵאמַר
הָעֶבֶד אֲהַבְתִּי אֶת אֲדוֹנִי וְגו'. הָא וְדֵאִי פְּגִים לִיה לְהָאִי
אֲתֵר, דְּשָׁבִיק עוֹל מַלְכוּתָא דְּלְעֵילָא, וְנָטִיל עוֹל
דְּמֵאֲרִיה. וְעַל דָּא מַה כְּתִיב, וְהִגִּישׁוּ אֲדוֹנָיו אֶל הָאֱלֹהִים
וְהִגִּישׁוּ אֶל הַדֹּלֶת וְגו'. וְהִגִּישׁוּ אֲדוֹנָיו אֶל הָאֱלֹהִים. אֶל
הָאֱלֹהִים סִתָּם. לְגַבִּי הָהוּא אֲתֵר דְּפְגִים לִיה דְּהָכִי נִמְי
אֱלֹהִים אֲקָרִי.

וּלְאֵן אֶתֶר יִתְקַרֵּב לְגַבִּיּהּ. אֶל הַדִּלְתָּ אוֹ אֶל הַמְּזוּזָה. (ד' ק"ח ע"ב) בְּגִין דֵּהֲאִי אֶתֶר פִּתְחָא הוּא דְלַעֲיָלָא, וּמְזוּזָה אֶקְרִי, וְהָא אֶתְמַר. וְכִיּוֹן דֵּאִיהוּ אֶכּוּוֹן לְאַפְגָּמָא לְהֲאִי אֶתֶר, הֵהוּא פְּגִימוֹ אֶשְׁתָּאֵר בִּבְהִידִיה בִּיה בְּגוּפִיה הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, וְרָצַע אֶדוּנְיוֹ אֶת אֶזְנוֹ בַּמְרָצַע וְעֶבְדוֹ לְעוֹלָם. יִהְיִי עֶבְדָּא תַּחֲתֵי רַגְלוֹי דְמֵאֲרִיָּה, עַד שִׁתָּא דִּיּוֹבְלָא. אֶת אֶזְנוֹ אֶמְאִי. הָא אֶוֹקְמוּהָ. אֶבַל שְׁמִיעָה תְּלִי בִּהֲאִי אֶתֶר, עֲשִׂיהָ לְעִילָא. וּבְגִין דִּישְׂרָאֵל כַּד קְרִיבוֹ לְטוֹרָא דְסִינַי, וְהוּוּ בְּרַחֲמֵי דִּלְבִיּוּהוּ לְאַתְקַרְבָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶקְדִּימוֹ עֲשִׂיהָ לְשְׁמִיעָה, דֵּהֲא שְׁמִיעָה בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר עֲשִׂיהָ. שְׁמִיעָה בִּהֲאִי שְׁמִיטָה תְּלִיא. וְעַל דָּא הוּא פְּגִים לְהֲאִי שְׁמִיעָה, יִתְפְּגִים שְׁמִיעָה דִּילִיָּה, וְיִשְׁתָּאֵר פְּגִימוֹ בִּיה. וְלֹא יִשְׁתָּאֵר הוּא עֶבְדָּא לְמֵאֲרִיָּה, עַד דִּיתְקַרְבַּ לְהֵהוּא אֶתֶר דְּפְגִים, וְיִתְפְּגִים הוּא קְמִיָּה, וְיִשְׁתָּאֵר בִּיה הֵהוּא פְּגִימוֹ. וּבְגִין כַּד, וְהִגִּישׁוּ אֶדְנִיּוֹ אֶל הָאֱלֹהִים סְתָם, כְּמָה דְאֶוֹקִימְנָא. וְעַל דָּא, וְשַׁבְתָּהּ הָאֶרֶץ שַׁבַּת לִי.

רעיא מהימנא	וּיְקָרָא כ"ה) שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע
וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית שַׁבַּת	שְׁדָךְ וְגו', וּבַשָּׁנָה
שַׁבְּתוֹן וְגו'.	הַשְּׁבִיעִית שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן יִהְיֶה
פְּקוּדָא דָּא לְשַׁבּוֹת בַּשָּׁנָה	לְאֶרֶץ שַׁבַּת לִי. וְהָא
הַשְּׁבִיעִית וְאַבְתְּרִיהָ לְשַׁבּוֹת	

אוֹקְמוּהָ, דְּכַתִּיב, (שמות כג)
 וּבִשְׁבִיעִית תִּשְׁמְטֶנָּה
 וּנְטַשְׁתָּהּ וְגו'. מַאי טַעְמָא
 וְאָכְלוּ אַבְיוּנֵי עַמְךָ. בְּגִין
 דְּמִסְכְּנֵי בְּהַאי אֲתֵר תְּלִיין,
 וּבְגִין כֶּךָ שָׁבִיק לֹון לְמִיכַל.
 וְעַל דָּא, מֵאן דְּרַחֲמִים
 לְמִסְכְּנָא, יְהִיב שְׁלָמָא
 בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְאוֹסִיף
 בְּרַכְתָּא בְּעַלְמָא, וְיְהִיב חֵידוּ
 וְחִילָא לְאַתֵּר דְּאֲתַקְרִי
 צְדָקָה, לְאַרְקָא בְּרַכְתָּא
 לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְאוֹקִימְנָא.

בְּשִׁבְעֵי. וְאַבְתְּרִיהָ לְהַשְׁמִיט
 כְּסָפִים בְּשִׁבְעִית. וְאַבְתְּרִיהָ
 לְמַנּוֹת שֶׁבַע שָׁנִים שֶׁבַע
 פְּעָמִים וְהָיוּ לָךְ יָמֵי שֶׁבַע
 שָׁבָתוֹת הַשָּׁנִים תִּשַׁע
 וְאַרְבָּעִים שָׁנָה. הֶכָּא רָזָא
 דְּכָל שְׁבִיעִיּוֹת, מִסְטָרָא
 דְּשְׁכִינְתָּא דְּאֲתַקְרִיאַת שֶׁבַע
 מִסְטָרָא דְּעַדִּיק דְּאִיהוּ
 שְׁבִיעֵי לְבִינָה, וְאִיהִי בֵּת
 שֶׁבַע, מִסְטָרָא דְּאִימָא
 עֲלָאָה, דְּאֲתַמַּר בְּהָ (תהלים
 קיט) שֶׁבַע בַּיּוֹם הַלְלִיתִיךָ.

שֶׁבַע שְׁמֵהֶן אֵינוֹן אַבְגִּית"ן,
 וּבְהוֹן מ"ב אֲתוּוֹן, כְּלָל
 אֲתוּוֹן וְתִיבִין הֵם תִּשַׁע
 וְאַרְבָּעִין, אִימָא עֲלָאָה שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה, דְּבָהּ וּקְרֵאתֶם דְּרֹר.
 בְּהָ תְּהֵא שְׁכִינְתָּא תַּתְּאָה, דְּרֹר פְּדוּת וּשְׁבִיתָה לְיִשְׂרָאֵל,
 דְּאֲתַמַּר בְּהוֹן (בראשית כח) וְהָיָה זְרַעְךָ בְּעַפְרֵי הָאָרֶץ.
 כָּל סְפִירָה מֵאֲלִין שֶׁבַע, שִׁית גְּדַפִּין, דְּאֵינוֹן שִׁית אֲתוּוֹן לְכָל חַד.
 וּבְהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא (ושְׁכִינְתָּיה) בְּכָל סְפִירָה מֵאֲלִין שֶׁבַע,
 (ישעיהו ו) בְּשִׁתִּים יְכַסֶּה פָּנָיו וּבְשִׁתִּים יְכַסֶּה רַגְלָיו וּבְשִׁתִּים יַעֲוֹפֶה,
 וּבִינָה אִיהוּ אַחַת, וּשְׁכִינְתָּא תַּתְּאָה שֶׁבַע. וְלַעֲיִלָּא מְבִינָה, אַחַת
 וְאַחַת, הָא עֶשְׂרֵי סְפִירָן. שְׁתִּים, ג', וד', וְה', וו', וז'.

כָּאֵן וַיֵּלֶךְ הַלֹּךְ וַגְּדַל. מִסְטָרָא נּוֹכְרָאָה, וְהַמִּים הָיוּ הַלֹּךְ וְחֶסוֹר,
אִימְתִי. בְּאַתֵּר דְּשְׁכִינְתָא תַתְּאָה שְׁרִיא בְּזוּ. הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (בראשית ח) וַתֵּנַח הַתִּיבָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, דָּא שְׁכִינְתָא
תַתְּאָה. בְּשַׁבְעָה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ, אִיהִי שְׁבִיעָאָה וְעֵשִׂירָאָה.

דְּסְלִיקַת בְּהוּז אֶהְיָה, דְּאִיהִי בִינָה, שְׁנַת הַיּוֹבֵל, אִיהִי אֶהְיָה אֲשֶׁר
אֶהְיָה, תְּרִין זְמַנִּין אֶהְיָה חוֹשֶׁבֵן מ"ב, וְתַמְנִיא אַתְּוּן
בְּהוּז תַּמְשִׁין. דְּבְהוּז פְּקוּדָא לְחֶשׁוֹב שְׁנַת הַיּוֹבֵל. וְכִי פְּקוּדָא
לְחִזּוֹר לְאַחֲזוֹתוֹ בַּיּוֹבֵל, בְּשְׁנַת הַיּוֹבֵל הַזֹּאת תְּשׁוּבוּ וְגו'. כָּל חַד
יַחֲזוֹר בֵּיה לְדַרְגָּא דִּילִיָּה, דְּנִשְׁמַתִּיה אַחֲזָא מִתַּמָּן, כְּמָה
דְּאוּקְמוּהָ (קהלת יב) וְהָרוּחַ תְּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים וְגו'.

שְׁמִיטָה: שְׁכִינְתָא תַתְּאָה, דְּאִיהִי מִשְׁבַּע שְׁנִין. יוֹבֵל: אִימָא
עֲלָאָה, בִּינָה, אִיהִי לְחֶמְשִׁין שְׁנִין. וְכִי אַתִּיחְסִין
יִשְׂרָאֵל בְּמִפְקְנוֹתֵהוּז מִן גְּלוּתָא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, וְאִישׁ אֶל
מִשְׁפַּחְתּוֹ תְּשׁוּבוּ. בְּגוּוּנָא דְּמִפְקְנוֹ דְּמַצְרַיִם דְּאִינוּן מְאָרִי תוֹרָה
בְּה, אַתְּמַר בְּהוּז (שמות יג) וְחַמוּשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאוּקְמוּהָ
אַחַד מִחֻמְשִׁים.

וְשְׁכִינְתָא תַתְּאָה, אִיהִי גְּאוּלַּת בְּתִי עָרֵי חוּמָה אַתְּמַר בְּה, וְכִי
עָרֵי הַחֲצֵרִים. דְּתֵרִי בְּתִי אִית בְּלָבָא, אִם אִינוּן מְאָרִי
תוֹרָה, אַתְּקֵרִיאוּ בְּתִי עָרֵי חוּמָה, בְּגוּוּנָא דְּאַתְּמַר בְּמִפְקְנוֹ
דְּמַצְרַיִם, (שמות יד) וְהַמִּים לָהֶם חוּמָה מִימִינֵם (ד' ק"ט ע"א) וּמִשְׁמַאלָם.
לְאַחֲרִים, דְּלָאוּ אִינוּן מְאָרִי תוֹרָה אַתְּקֵרִיאוּ בְּתִי הַחֲצֵרִים.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהָא אֲשַׁבְּחָנָא חֲצֵרִים דְּאַתְּמַר בֵּיה (אסתר ה)
וְתַעֲמוּד בְּחֲצֵר בֵּית הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית נִכְח בֵּית הַמֶּלֶךְ. וְכָכָל
אַתֵּר הַמֶּלֶךְ סְתָם, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְתַעֲמוּד, אִין עֲמִידָה,
אַלָּא עֲלוּתָא. נִכְח בֵּית הַמֶּלֶךְ: נִכְח בֵּית הַמֶּלֶךְ דֵּשׁ, דְּכָל יִשְׂרָאֵל

צְרִיכִין לְעֲלֹאָה צְלוֹתָא דְלֵהוּן לְתַמָּן, וְלִמְהוּי נִכַּח בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.
 הָכָא מֵאֵן חֲצַר הַפְּנִימִית. וְדַאי תְּרִין אֵינּוּן חֲצֵרוֹת בֵּית יְיָ.
 אָמַר לִיה בּוֹעֲינָא קְדִישָׁא, תְּרִין חֲצֵרִים, אֵינּוּן חֲצוּנִים דְּלִבָּא,
 וְאֵינּוּן תְּרִין אֲזָנִים דְּלִבָּא. וְתִרִין בְּתִים פְּנִימִים, תְּרִין בְּתִי
 דְּלִבָּא. וְתִרִין אֵינּוּן בְּתִי גּוֹוֵאי, וְתִרִין אֵינּוּן בְּתִי בְּרָאי. וּבְזִמְנָא
 דִּיהָא פּוֹרְקָנָא, גְּאוּלָּה תִּהְיָ לְכֻלָּהוּ לְאֵינּוּן קְרִיבִין לְלִבָּא, דְּאִיהוּ
 שְׂכִינְתָא, וְלֹאֲלִין רְחִיקִין דְּאִתְקְרִיבוּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה נז)
 שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב, וְאוֹקְמוּהָ לְרַחוּק מֵעֵבִירָה, וְלִקְרוֹב
 מִמְּצוּהָ.

בְּהוּא זְמַנָּא, פְּקוּדָא לְתַקּוּעַ שׁוֹפָר תְּרוּעָה בִּיּוֹבֵל, הָדָא הוּא
 דְכְּתִיב, (ישעיה יח) בְּנִשְׂא גַם הָרִים תִּרְאוּ וְכִתְקוּעַ שׁוֹפָר
 תִּשְׁמְעוּ. בְּגוֹוֵנָא דְבִתְקִיעַת שׁוֹפָר דִּיּוֹבֵלָא, בְּלָהוּ עֲבָדִין נְפָקִי
 לְחֵירוֹת, הָכִי בְּפוֹרְקָנָא בְּתִרְיִיתָא, בְּתַקִּיעַת שׁוֹפָר, מִתְּכַנְשִׁין כָּל
 יִשְׂרָאֵל מֵאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלָמָא, דְּאֵינּוּן עֲבָדִין דִּיּוֹבֵלָא. דְּמֵאֲרִי
 תוֹרָה, אֵית בְּהוּן עֲבָדִין עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרַס, וְאִתְקְרִיאוּ עֲבָדֵי
 מִלְכָּא וּמִטְרוּנֵיתָא. אָבֵל בְּנוֹי דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, (שמות יט) וְאַשָּׁא
 אֲתַכֶּם עַל פְּנֵי נְשָׂרִים וְאַבִּיא אֶתְכֶם אֵלַי, דְּאֵינּוּן גְּדַפֵּי חִיּוּן
 דְּמַרְכְּבַתָּא.

פְּקוּדָא בְּתַר דָּא, לָתֵת לְלוֹוִים עָרִים לְשָׁבֶת. וּבְגִין דְּאֵינּוּן לָא
 אֲשַׁתְּתַּפוּ בְּעַגְלָא, קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא חֶלֶק לוֹן לְגִבְיָה.
 לְמַהוּ מְנַגְנִין לִיה בְּכַמָּה מֵינֵי נַגּוּן. דְּכַהֲנִים בְּעִבּוּדְתָן, וְלוֹוִים
 לְשִׁירָם וְלְזִמְרָם, וְיִשְׂרָאֵל לְגוֹיָהֶם. כַּהֲנִים בְּעִבּוּדְתָם, דְּאֵית תַּמָּן
 כַּמָּה פְּקוּדִין.

פְּקוּדָא חַד, לַעֲשׂוֹת שְׁמֵן הַמִּשְׁחָה. ב', לוֹוִים שׁוֹמְרִין בְּמִקְדָּשׁ. ג'
 יִשְׂרָאֵל לִירָא מִן הַמִּקְדָּשׁ. ד', עֲבוּדַת הַלוֹוִים בְּבֵית

הַמִּקְדָּשׁ. ה', לְהַקְטִיר קִטְרֵת פְּעָמִים. ו', כְּהֻנִּים תּוֹקְעִים
 בַּחֲצוֹצְרוֹת בַּמִּקְדָּשׁ. ז', לְקַדֵּשׁ זֶרַע אֶהְרֹן בַּמִּקְדָּשׁ. ח', לְלָבוֹשׁ
 בְּגָדֵי כְהוֹנָה בַּמִּקְדָּשׁ. ט', רְחִיצַת יָדַיִם וְרַגְלָיִם, לְעִבּוֹד בַּמִּקְדָּשׁ.
 י', לְהִיּוֹת הַכֹּהֲנִים עוֹשִׂים קָרְבָּנוֹת בַּמִּקְדָּשׁ. י"א, לְפָדוֹת פְּסוּלֵי
 הַמוֹקְדָּשִׁין. י"ב, קָרְבַּן הַיּוֹלֵדֶת בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי. י"ג, לְמַלּוּחַ
 קָרְבָּנוֹת בַּמִּקְדָּשׁ. י"ד, לְעִשׂוֹת הָעוֹלָה כְּמִשְׁפָּטָה. ט"ו, לְעִשׂוֹת
 הַחֲטָאת כְּמִשְׁפָּטוֹ. ט"ז, אֲכִילַת קֳדָשִׁים כְּמִשְׁפָּט לַכֹּהֲנִים. י"ז,
 אֲכִילַת שְׂרֵי מְנַחֹת. ח"י, לְעִשׂוֹת מְנַחֹת כְּמִצְוֹתָן. י"ט, לְהָבִיא
 קָרְבָּנוֹת לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ. כ', לְהָבִיא נֶדֶר אוֹ נִדְבָה לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ.
 כ"א, לְהָבִיא קָרְבָּנוֹת קֳדָשִׁים תְּמוּרוֹת וּוְלֹדוֹת. כ"ב, לְהַקְרִיב
 שְׁנֵי תְּמִידִין בְּהַלְכָתָן. כ"ג, לְהַדְלִיק אֵשׁ תְּמִיד עַל הַמִּזְבֵּחַ.

כ"ד, לְעִשׂוֹת תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן. כ"ה, לְהַדְלִיק גֵּרוֹת הַפְּנוּרָה. כ"ו,
 לְהַקְרִיב מְנַחָה בְּכָל יוֹם. כ"ז, לְהַקְרִיב מוֹסֵף בְּשַׁבָּת. כ"ח,
 לְהַסְדִּיר לֶחֶם וּלְבוֹנָה. כ"ט, לְהַקְרִיב קָרְבַּן מוֹסֵף בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ.
 ל', לְהַקְרִיב בֹּז' יְמֵי הַפֶּסַח. ל"א, לְהַקְרִיב בַּיּוֹם הָעוֹמֵר כֶּבֶשׂ
 לְעוֹלָה. ל"ב, לְהַקְרִיב (קָרְבָן) הָעוֹמֵר. (הֵינּוּ סְפִירַת הָעוֹמֵר) ל"ג, לְהַקְרִיב
 קָרְבַּן מוֹסֵף בְּשַׁבּוּעוֹת. ל"ד, לְהַקְרִיב שְׁתֵּי הַלֶּחֶם בְּשַׁבּוּעוֹת.
 ל"ה, לְהַקְרִיב מוֹסֵף בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה. ל"ו, לְהַקְרִיב מוֹסֵף בַּיּוֹם
 הַכַּפּוּרִים. ל"ז, לְהַקְרִיב מוֹסֵף בֹּז' יְמֵי הַחֹג. ל"ח, לְהַקְרִיב מוֹסֵף
 בְּשְׁמִינֵי עֶצְרַת. ט"ל, לְשָׂרוֹף אֶת הַנּוֹתֵר בְּאֵשׁ. מ', לְשָׂרוֹף
 קֳדָשִׁים שְׁנַטְמָאוֹ. מ"א, לְעִבּוֹד כַּהֵן גָּדוֹל בַּיּוֹם הַכַּפּוּרִים.

מ"ב, הַמוֹעֵל בַּהַקְדָּשׁ קָרְבַּן וְחוּמָשׁ. מ"ג, (ס"א לְהָבִיא הַחוּטָא קָרְבַּן חֲטָאת
 עַל חֲטָאוֹ) קָרְבַּן חֲטָאת. מ"ד, אֲשֶׁם תָּלוּי עַל סִפְקוֹ. מ"ה,
 קָרְבַּן אֲשֶׁם וּדְאִי, עַל הִדּוּעַ. מ"ו, קָרְבַּן עוֹלָה וַיּוֹרֵד. מ"ז, קָרְבַּן
 סְנֵהֲדָרֵי גָדוֹלָה שְׁטָעוֹ. מ"ח, לְהַקְרִיב הַזֶּבֶב אַחֲרַיִם שִׁטְהָר. מ"ט,

קרְבַן זָבַח אַחֵר שֶׁתִּטָּהֵר. נִי, קְרָבֵן יוֹלְדוֹת. נ"א, קְרָבֵן מְצוֹרְעִים, מִתְּמֵן וְאֵילָךְ שְׂאֵר פְּקוּדֵיֶיךָ.

מֵאֵרֵי מִתִּבְתָּאן, בְּאוֹמָאָה עֲלֵיכֹן, לָא תַעֲדוּ מִנֵּי, עַד דְּאַתְקִין קְרָבְנֵיךָ לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. דְּשְׂכִינְתָּא אִיהֵי קְרָבֵן לֵינִי, בְּכָל אֶבֶר וְאֶבֶר דְּמַלְכָּא, בְּחַבּוּרָא שְׁלִים, בְּדָכַר וְנוֹקְבָא. בְּכָל אֶבְרִים, דְּאֵינּוּן: מְנַהוּן בְּרִישָׁא, עֵינֵינִי בְּעֵינֵינִי. אוּדְנִין (דף ק"ט ע"ב) לְגַבֵּי אוּדְנִין. חוּטְמָא בְּחוּטְמָא. אֲנַפִּין בְּאֲנַפִּין. פּוּמָא בְּפּוּמָא. בְּגוּן (מַלְכִים ב ד) וַיֵּשֶׁם פִּיּוֹ עַל פִּיּוֹ וְעֵינָיו עַל עֵינָיו. וּבְדָא הָוָה מְחִיָּה הַיְלֵד. וְהָכִי יְדִין דְּמַלְכָּא, עִם יְדִין דְּמַטְרוֹנִיתָא, גּוּפָא בְּגּוּפָא, בְּכָל אֶבְרִים דִּילִיָּה. קְרָבְנָא שְׁלִים.

דְּבַר נֶשֶׁת בְּלָא אֲתַתָּא, פְּלִגּוּ גּוּפָא אִיהוּ, וְשְׂכִינְתָּא לָא שְׂרִיא עֲלִיָּה. הָכִי (ס"א ב ד) קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, לָאוּ אִיהוּ בְּקְרָבְנָא עִם שְׂכִינְתָּא, בְּכָל יִשְׂרָאֵל, דְּאֵינּוּן אֲנָשֵׁי מְדוּת, דְּאֵינּוּן אֶבְרִים דִּילָהּ. עֵלַת הָעֵלּוֹת לָא שְׂרִיא תְּמֵן, וּבְאֵלוּ לָא הָוָה קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא חַד, בְּתַר דְּלָאוּ אִיהוּ עִם שְׂכִינְתִּיהָ. וּבְחוּצָה לְאֶרֶץ דְּשְׂכִינְתָּא מְרַחְקָא מִן בְּעֵלָהּ, אֲתַמַּר כָּל הַדָּר בְּחוּצָה לְאֶרֶץ, דּוּמָה כְּמִי שְׂאִין לוֹ אֵלוֹהֵי. בְּגִין דְּלִית תְּמֵן קְרָבְנֵיךָ בְּחוּצָה לְאֶרֶץ. וְלִזְמַנָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא מְתַקְרַב עִם שְׂכִינְתִּיהָ, אֲתַקְיִים בֵּיהּ הָאֵי קְרָא, (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְיָ אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד. וְעֵלַת הָעֵלּוֹת שְׂרִיא עֲלֵיָּהּ.

אֶף עַל גַּב דְּתַקִּינוּ אֲבָהֵן עֵלּוֹתֵיךָ בְּאַתַּר דְּקְרָבְנֵיךָ. הָאֵי אִיהוּ לְקָרְבָּא נְפִשִׁין וְרוּחִין וְנִשְׁמָתֵיךָ דְּאֵינּוּן שְׂכִלִים לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא וְשְׂכִינְתִּיהָ. בְּאֶבְרֵיךָ לְגַבֵּי גּוּפָא אֲכָל מְסַטְרָא דְּכוּרְסֵיךָ וּמְלֶאכִיךָ, דְּאֵינּוּן גּוּפֵיךָ וְאֶבְרֵיךָ, דְּלִבְר מְמַלְכָּא וּמְמַטְרוֹנִיתָא, לִית תְּמֵן קְרָבְנָא. וּבְגִין דָּא אֲתַמַּר בְּכוּרְסֵיךָ,

(שמות יז) וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כַּס יְהוָה. (בס, חסר מכס א') (נ"א ה"ו חסר משם הוי"ה)
 (ירמיה יז) כִּסַּא כְּבוֹד מְרוֹם מְרֵאשׁוֹן מְקוֹם מְקַדְשֵׁנוּ. וְאַבְרִיִן
 בְּפִרוּדָא מִן גּוּפָא. אֵיהוּ לְגוּ, וְאֵינּוֹן לְבַר. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה
 65) הֵן אֲרָאֲלֶם צָעֲקוּ הוֹצֵה, הוֹצֵה וְדָאֵי.

יְהֵא רַעוּא דִּילָךְ, לְאַחֲזֵרָא לִן לְבֵי מְקַדְשָׁא, לְקַיִים צְלוֹתָא
 דְּאוּקְמוּהָ קַדְמָאֵי, יְהֵי רַעוּן מְלַפְנֵיךָ יְיָ אֱלֹקֵינוּ וְאַלְקֵי
 אֲבוֹתֵינוּ שְׁתַּעֲלֵנוּ בְּשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ וְתַטְעֵנוּ בְּגִבּוֹלֵנוּ וְשִׁם נַעֲשֶׂה
 לְפָנֶיךָ אֶת קְרַבְנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִין בְּסִדְרָן, כֹּל חַד בְּסִדְרָא
 דִּילֵיהּ, וּמוֹסְפִין כְּהִלְכָתָן. דְּכַעַן לְבַר מְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, לִית תַּמָּן
 קְרַבְנִין, כְּגוּפִין דְּבְרִיאָה, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ,
 מְסֻטְרָא דְאַצִּילוֹת דִּילֵיהּ, לִית תַּמָּן פְּרוּדָא וְאַפְרָשׁוּתָא.
 דְּשְׂכִינְתָא אֵיהִי יְחוּדִיהּ, וּבְרַכְתֵּיהּ, וּקְדוּשָׁתֵיהּ. וְלֹא אַתְקַרִּיאת
 גּוּפָא, אֲלֵא כִּד אַתְגַּשְׁמוּ בְּכוּרְסֵיִן, וּמְלֹאכִין דְּבְרִיאָה, כְּנִשְׁמָתָא
 דְּאַתְלַבְּשָׁא בְּגוּפָא שְׁפָלָה. וּבְגִין דָּא, כִּד שְׂכִינְתָא אֵיהִי לְבַר
 מְהִיכְלָא דְבֵי מְקַדְשָׁא, וְלְבַר מְכוּרְסֵיִן דִּילָהּ, כְּבִיכּוֹל כְּאֵלוּ לֹא
 הָוָה חַד עֲמִיהּ.

מְסֻטְרָא דְכַסָּא עֲלִיּוֹן דְּאֵיהוּ גּוּפָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמְלֹאכִין
 דְּתַלְיִין מְנִיָּה, כְּאַבְרִיִן דְּתַלְיִין מִן גּוּפָא, דְּאֵינּוֹן דְּכוּרִין.
 וְנִשְׁמָתִין דְּאַתְגְּזְרוּ מְנִיָּה דְּכוּרִין. כִּסַּא תְּנַיִנָּא, גּוּפָא דְשְׂכִינְתָא,
 וְכֹל נִשְׁמָתִין דְּתַלְיִין מְנִיָּה, נוֹקְבִין. וּמְלֹאכִין דְּתַלְיִין מְהֵהוּא
 בּוּרְסֵיִיא, נוֹקְבִין. וּקְרִיבוּ דְלֵהוֹן בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ.
 הָכִי יְחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ, אַף עַל גַּב דְּאֵינּוֹן
 כְּנִשְׁמָתִין לְגַבֵּי בּוּרְסֵיִיא וּמְלֹאכִין, הָכִי אֵינּוֹן לְגַבְדָּא עֲלֵת
 הָעֲלוֹת, כְּגוּפָא, דְּאַנְתָּ הוּא דְּמֵיִיחַד לִוָּן, וּמְקַרְבֵּי לִוָּן, וּבְגִין דָּא
 אֲמוּנָה דִּילָךְ בְּהוֹן, וְאַנְתָּ לִית עֲלֵךְ נִשְׁמָתָא, דְּתַהוּי אַנְתָּ כְּגוּפָא

לְגִבָּה, דְּאַנְתָּ הוּא נִשְׁמָה לְנִשְׁמוֹת, וְלִית נִשְׁמָה עֲלֶךָ, וְלֹא אֱלֹהָא
עֲלֶךָ, אַנְתָּ לְבַר מִכְּלָא, וְלִגְאוּ מִכְּלָא, וְלִכְל סִטְרָא, וְלִעֵילָא
מִכְּלָא, וְלִתְתָא מִכְּלָא. וְלִית אֱלֹהָא אַחְרָא, עֵילָא וְתַתָּא, וּמִכְּל
סִטְרָא, וּמִלְגוּ דְעֵשֶׁר סְפִירָן, דְּמִנְהוּן כְּלָא, וּבְהוּן כְּלָא תִלְיָא
וְאַנְתָּ בְּכָל סְפִירָה, בְּאַרְבַּה וּרְחֻבָה, עֵילָא וְתַתָּא, וּבֵין כָּל סְפִירָה
וּסְפִירָה, וּבְעוּבֵי דְכָל סְפִירָה וּסְפִירָה.

וְאַנְתָּ הוּא דְמִקְרַב לְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא וְשְׂכִינְתִּיה, בְּכָל סְפִירָה
וּסְפִירָה, וּבְכָל עַנְפִין דְּנְהוּרִין דְּתִלְיִין מִנְהוּן, כְּגַרְמִין,
וְגִידִין, וְעוֹר, וּבִשָּׁר, דְּתִלְיִין מִן גּוּפָא. וְאַנְתָּ לִית לָךְ גּוּפָא, וְלֹא
אַבְרִים, וְלִית לָךְ נוֹקְבָא. אֱלֹא אַחַד כְּלָא שְׁנֵי. יְהֵא רַעוּא דִילָךְ,
דְּתִקְרַב אַנְתָּ שְׂכִינְתָא לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, בְּכָל דְרַגְלִין
דְּאִינוּן אַעֲזִילוֹת דִילָךְ, דְּאִינוּן נִשְׁמַתִין דְּבַעֲלֵי מִדּוֹת. נְשִׂאֵי
יִשְׂרָאֵל. חֲכָמִים. נְבוֹנִים. חֲסִידִים. גְּבוּרִים. אַנְשֵׁי אֱמֶת. נְבִיאִים.
צַדִיקִים. מְלָכִים. כְּלֵהוּ דְאַעֲזִילוֹת. דְּאִית אַחְרָנִין דְּבְרִיאָה.

דְּשְׂכִינְתָא אִיהִי קַרְבֵּן, שְׁמֵן הַמִּשְׁחָה. מִימִנָּא שְׁמֵן לְמֵאֹר, כְּגוֹן
(בראשית א) אֶת הַמֵּאֹר הַגָּדוֹל. שְׁמֵן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ אִיהוּ
מִסְטְרָא דְשְׂמָאֲלָא, דְּאַתְמַר בָּהּ וְקֹדֶשֶׁת אֶת הַלְוִיִּם. שְׁמֵן כְּתִית,
אִיהִי מִסְטְרָא דְצַדִיק, דְּאִיהוּ כְּתִישׁ כְּתִישִׁין מֵאַבְרִין דְּאִינוּן
זִיתִים, לְאַחְתָּא מִשְׁחָא לְגַבֵּי פְתִילָה. פְּתִילָה תִכְלָא. וּגְבוּרָה
מִתַּמָּן אִיהִי יִרְאָה, וְלוֹיִם שׁוֹמְרִין הַמִּקְדָּשׁ.

וּמִתַּמָּן פְּקוּדָא לִירָא מִן הַמִּקְדָּשׁ, וְאִיהוּ מַעֲוֹת עֲבוּדַת הַלְוִיִּם
בְּמִקְדָּשׁ בְּכ"ד מִשְׁמְרוֹת לְוִיִּם דְּבְהוּן לְוִיִּם בְּשִׁירָה
וּבְזִמְרָה הוּוּ מְזַמְרִין קְדָמָה, לְסִלְקָא שְׂכִינְתָא דְּאִיהִי שִׁירָה וְזִמְרָה
בְּהוּן לִינֵי. כ"ד עִם שִׁירָה וְזִמְרָה כ"ו, כְּחוֹשֶׁבֶן יְהוּ"ד. וְאַבְתְּרִיה
פְּקוּדָא אִיהִי מַעֲוֹת קְטָרַת תְּמִיד לְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְקְטָרַת
כְּקַרְבָּנָא.

וְהַפְּשִׁיט אֶת הָעוֹלָה וְנִתְחַ אֹתָהּ לְנִתְחִיָּה. וְאִמּוּרִין וּפְדָרִין דְּאִינוּן
 מִתְאַכְּלִין כָּל הַלְיָלָה, (דף ק"י ע"א) אִינוּן כְּפָרָה דְּאִבְרִין
 דְּגוּפָא דִּילִיָּה וְנִפְשִׁיָּה, דְּלֹא יִתְקַדּוּן בְּגִיָּהֶנּוּם, וְלֹא יִתְמַסְרוּן
 בִּידָא דְּמִלְאָךְ הַמּוֹת, וּבְגִין דְּבַר נֶשׁ חַב בְּיַצַּר הָרַע, דְּאִיהוּ
 צְפוּנִי, הֲכִי שְׁחִיטְתוּ בְּצְפוּן לְשׁוּבָא לִיָּה מֵהָהוּא צְפוּנִי.

וּבְקַרְבְּנִין, טוֹל בְּהוּ קַל וְחוּמֵר מִנְּבִיאִים, דְּאִף עַל גַּב דְּתוֹרָה
 אִיהִי שֵׁם יְהוָה, וְנִבְוָאָה דְּאִתְמַר בָּהּ (ישעיה סג) רוּחַ יְיָ
 תְּנִיחֵנוּ. עִם כָּל דָּא, לָאוּ כָּל מְאִרֵי תוֹרָה שְׁקִילִין, וְלָאוּ כָּל
 נְבִיאִים שְׁקִילִין, דְּאִית נְבִיאִים, דְּנִבְוָאָה דְּלָהוּן בְּלְבוּשֵׁין
 דְּמִלְכָּא, וְהֲכִי הוּא אֹרִייתָא דְּבַעַל פָּה, כְּמָה מְאִרֵי סְפָקוֹת
 וּפְרוּקִין, בְּלְבוּשָׁא דְּמִלְכָּא.

וְאִית אַחֲרָנִין דְּסִלְקִין יִתִּיר, בְּאַבְרָם דְּגוּפָא דְּמִלְכָּא, דְּאִתְמַר
 בְּהוּן וְאַרְאָה, וְרִאִיתִי, בְּמִרְאָה, בְּעֵינִין. (חבקוק ג) יְיָ שָׁמַעְתִּי
 שְׁמִעְךָ יְרֵאתִי, בְּשִׁמְיָהּ. יְחֻזְקָאֵל אֶסְתַּכְּלוּתִיָּה וְנִבְיאוּתִיָּה
 מְעֵינִין. חֲבִקוּק מְאוּדָּנִין בְּשִׁמְיָהּ. וּבְגִין דָּא, יְחֻזְקָאֵל חֲזָא כָּל
 אֲלִין מְרֵאוֹת דְּמִרְכַּבָּה בְּרֵאִיָּה, בְּעֵין הַשֶּׁכֶל. חֲבִקוּק, בְּשִׁמְיָהּ.
 וְאִית נְבִיאָה דְּנִבְוָאָתִיָּה בְּפוּמָא, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה ו) וַיֵּעַ
 עַל פִּי. נִבְוָאָה אַחֲרָא מְרִיחָא דְּחוּטְמָא, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (יחזקאל
 ב) וַתֵּבֵא בִי הָרוּחַ. וְאִית דְּנִבְוָאָתִיָּה בִּידָא, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (חושע
 יב) וּבִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה. וְאַחֲרָנִין לְפָנִים בְּתֵי הַמִּלָּה, וְאַחֲרָנִין
 לְפָנֵי לְפָנִים.

וְהֲכִי בְּאֹרִייתָא, פְּשִׁטִּים, רְאִיוֹת, דְּרֵשׁוֹת, סוּדוֹת דְּסִתְרֵי
 תוֹרָה, וְלַעֲיֵלָא סִתְרֵי סִתְרִים לְה' הֲכִי בְּקַרְבְּנִין אִף עַל גַּב
 דְּקַרְבְּנִין כְּלָהוּ לִיְהוָה, אִיהוּ נְטִיל כְּלָא, וּפְלִיג קַרְבְּנִין לְמִשְׁרִיזִין
 דִּילִיָּה. מְנַהוּן פְּלִיג לְכַלְבִּים, אִינוּן קַרְבְּנִין פְּסוּלִין, דִּיְהִיב לְהוּן

לְסַמְא"ל בְּלֵב, וּלְמִשְׁרֵי־תִיָּה. וּבְגִין דָּא הָוָה נְחִית דִּיּוֹקְנָא
 דְּכַלְבָּא. וּמְנַהוֹן לְשָׂדִים, דְּאִית בְּהוֹן כְּבַעֲיָרָן, וּמְנַהוֹן כְּמַלְאָכֵי
 הַשָּׁרַת, וּמְנַהוֹן כְּבְנֵי נָשָׂא. לְאִינוּן דְּעוֹבְדֵיהוֹן פְּשָׁדִים, פְּלִיג
 קַרְבְּנֵיהוֹן לְשָׂדִים.

אֵלִין דְּעוֹבְדֵיהוֹן כְּמַלְאָכֵין, פְּלִיג קַרְבְּנֵין דְּלֵהוֹן לְמַלְאָכִים, הֲדָא
 הוּא דְכֶתִיב, (במדבר כח) אֶת קַרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשֵּׁי. דְּאִינוּן
 קַרְבְּנֵין דְּלֵהוֹן, לָאוּ תִלְיִין כְּבַעֲיָרָן. דְּקַרְבְּנֵין דְּכַעֲיָרָן, אִינוּן דְּעַמֵּי
 הָאָרֶץ. אִינוּן קַרְבְּנֵין (דְּמַלְאָכֵין) דְּבְנֵי נָשָׂא, צְלוֹתִין וְעוֹבְדֵין טְבִין.
 קַרְבְּנֵין דְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים, מְאָרֵי מְדוּת, אֵלִין מְאָרֵי רְזִי
 דְּאוֹרֵי־תָא, וְסַתְרִין גְּנִיזִין דְּבֵהוֹן, קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְחִית הוּא
 בְּנִרְמִיָּה, לְקַבְּלָא קַרְבְּנֵין דְּלֵהוֹן, דְּאִיהִי תוֹרַת ה' תְּמִימָה,
 שְׂכִינְתָא קִדִּישָׁא, מִי מְדוּת.

וְתַלְמִידֵי דְרַבְּנָן, אִינוּן מַלִּין דְּלֵהוֹן כְּפֹאֲכִילַת שְׂיָרֵי מְנַחֹת, וְאִית
 אַחְרָנִין דְּמַתְּנַבְרִין עָלֵיהוֹן, דְּאוֹרֵי־תָא דְּלֵהוֹן כְּפֹאֲכִילַת
 מְנַחֹת עֲצָמוֹן, וְלֹא שְׂיָרֵי מְנַחֹת. וְאִית אַחְרָנִין דְּאוֹרֵי־תָא דְּלֵהוֹן
 אֲכִילַת קְדָשִׁים, מְאֲכָלִים מִכַּמָּה מִינֵין לְמַלְפָּא. וְכֹל מְנַחֹת
 דְּמְאֲכָלִין דְּקַרְבְּנֵין, מְנֵי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקַרְבָּא לִיָּה כְּלֵהוּ
 בְּבֵיתָא דִּילִיָּה, דְּאִיהִי שְׂכִינְתָא. וְהֵאֵי אִיהוּ פְּקוּדָא לְקַרְבָּא
 קַרְבְּנוֹת בְּבֵית הַבְּחִירָה, לְקַיִים (ירמיה ט) כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל
 הַמְּתַהַלֵּל וְגו'.

לְמַלְפָּא דְּהוּו עֲבָדוּי וְאַפְרָכְסוּי וְשׁוֹלְטָנֵי מַלְכוּתָא שְׁלַחֵי לִיָּה
 כַּמָּה דוֹרוֹנֵי, אָמַר, מֵאֵן דְּבַעֲי לְמַשְׁלַח לִי דוֹרוֹנָא, לָא
 יִשְׁלַח אֲלָא בִּידָא דְּמַטְרוֹנֵיתָא, לְקַיִים בְּהַ (תהלים קג) וּמַלְכוּתוֹ כִּכְל
 מְשָׁלָה. וּבְגִין דָּא אַתְקַרִּיאַת שְׂכִינְתָא קַרְבַּן לָהּ, עוֹלָה לָהּ, אָשָׁם
 לָהּ, וְאַפִּילוּ קַרְבַּן גְּדוּת וְיוֹלְדוּת וּמְצוֹרְעִים וְזָבִים וְזָבוֹת, כְּלָא

צָרִיךְ לְקַרְבָּא לַיָּי, וּשְׂכִינְתִּיהָ, וּלְבַתֵּר אִיהִי פְּלִיגַת לְכֻלָּא הָדָא
 הוּא דְכַתִּיב, (מְשָׁלִי לֵא) וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחָק לְנַעֲרוֹתֶיהָ, וְאֶפִּילוּ
 מְזוֹנָא דְחִיּוּן, כְּגוֹן קָרְבַּן שְׁעוּרִים מֵאֲכָל בְּעִירָן, וּמֵאֲכָל עֲבָדִים
 וּשְׂפָחוֹת דְּבֵי מַלְכָּא, וְאֶפִּילוּ דְכַלְבֵּי וּדְחֻמְרֵי וּגְמֻלֵי, לְקַיִים בְּהָ
 וּמְלָכוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. וּמִנְלָן דְּעַל יְדֵהָא פְּלִיג פְּלָא, דְכַתִּיב וַתִּתֵּן
 טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחָק לְנַעֲרוֹתֶיהָ.

בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בֶּן יִ"ה, ו' בֶּן יִ"ה, כְּלִיל יְהוָה. וּשְׁלִימוֹ
 דִּילִיָּה ה', אִיהִי עוֹלָה לְיְדוֹ"ד. קָרְבַּן לְיְדוֹ"ד. שְׁלָמִים לַיָּי.
 קָרִיבוֹ דִּילִיָּה, שְׁלִימוֹ דִּילִיָּה, דְּבִיָּה אֲשָׁלִים יְהוָה, לְמַהוּ יְדוֹ"ד.
 וְכֻלָּא אֶתְהַדְרַר בֵּיהּ, וּבְגִין דָּא (שְׁמוֹת כב) זוֹבַח לְאֱלֹהִים יַחְרָם, בְּלִתֵּי
 לְיְדוֹ"ד לְבַדּוֹ, דְּלָא יְהִיב שׁוֹלְטָנוּתָא לְסִטְרָא אַחְרָא
 בְּקָרְבָּנָא, דְּכָל אֱלֹהִים אַחֲרִים עֲלָמָא דְּפִרוּדָא אֵינּוּן, וְלִית לוֹן
 קָרִיבָא וַיְחוּדָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶפְרַיִם לוֹן מְשָׁמִיָּה, כְּגוֹן
 דְּאֶפְרַיִם חֹשֶׁךְ מְאוּר, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (בְּרֵאשִׁית א) וַיְכַדֵּל אֱלֹהִים
 בֵּין הָאוּר וּבֵין חֹשֶׁךְ. וּמֵאֵן דְּקָרִיב לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַה
 דְּאֶפְרַיִם, כְּמֵאֵן דְּקָרִיב מְסַאֲבוֹ דְּנִגְדָה לְבַעֲלָהּ, וְהֵאֵי אִיהוּ רְזָא
 (וּיקרא יח) וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת טוּמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב לְגִלּוֹת עֲרוֹתָהּ.

וְהֵאֵי לֹא תִגְלָה עֲרוֹתוֹ, קִירוּב, דְּכָל עֲרִיִין שְׁקִילִין לְעַבּוּדָה זָרָה,
 דְּכָל סִטְרִין אַחְרָנִין, עֲלִיָּהוּ אֶתְמַר, (בְּרֵאשִׁית י) מֵאֵלָה נִפְרְדוּ
 אֵיִי הַגּוֹיִם בְּאֶרְצוֹתָם. וְכַתִּיב לְלִשׁוֹנוֹתָם בְּאֶרְצוֹתָם בְּגוֹיָהֶם.
 וְכַתִּיב כִּי שָׁם בְּלָל יַיִ שִׁפְתַּי כָּל הָאָרֶץ וּמִשָּׁם הִפִּיעָם יְדוֹ"ד. וְכָל
 מֵאֵן דְּקָרִיב שׁוּם קָרְבָּנָא לְסִטְרִין אַחְרָנִין, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 אֶפְרַיִם לִיָּה מְשָׁמִיָּה, וְלִית לִיָּה חוּלְקָא בְּשָׁמִיָּה. דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא בְּחַר לוֹן לְיִשְׂרָאֵל מְכָל שְׁאָר אוּמִין, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (דְּבָרִים
 יד) וּבָךְ בָּחַר ה'. וּפְלִיג לוֹן מְנַיָּהוּ לְחוּלְקִיָּהּ, הָדָא הוּא דְכַתִּיב,
 (דְּבָרִים לב) כִּי (דף ק"י ע"ב) חֵלֶק יַיִ עָמוֹ.

וּבְגִין דָּא יְהִיב לֹון אֹרִייתָא מְשִׁמִּיהַ. (שמות א) זֶה שְׁמִי לְעֵלָם וְזֶה זְכָרִי לְדַר דַּר, וְהָא אֹקְמוּהָ יִיָּה עִם שְׁמִי, שִׁס"ה. ו"ה עִם זְכָרִי, רמ"ח. בְּכָל מְצֻוָּה וּמְצֻוָּה, קָשִׁיר לֹון לְיִשְׂרָאֵל בְּשִׁמִּיהַ, לְמַהוּי כָּל אֲבָר וְאֲבָר דְּלַהוֹן, חוּלְק עַדְבִּיָּה וְאַחְסָנְתִּיהַ. וּבְגִין דָּא זֹוּבַת לְאַלְהִים יִחָרָם וְגו'.

צְרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְשִׁתְּפָא לְיִי, בְּהַלִּיכָה דְּלַהוֹן, בְּהַקִּיץ דְּלַהוֹן. הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (משלי ו) בְּהַתְּהַלְכְּךָ תִּנְחָה אֹתְךָ בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ וְהַקִּיצוֹת הִיא תְּשִׁיחֶךָ. קָם הֵהוּא תְּלַמִּידָא וְאַשְׁתַּטַּח קַמִּיהַ, וְאָמַר זְכָאָה אִיהוּ חוּלְקִיָּה, דְּמֵאָן דְּזָכִי לְמִשְׁמַע מְלִין אֲלִין, כְּלָהוּ שֵׁם יִי בְּכָל סְטָרָא, וְלֹא נִפִּיק מִגִּיָּה לְבַר בְּכָל סְטָרוֹי. (ע"כ רעיא מזהימנא) (כ"ט ע"א פקודא להקריב וכו')

זֶה־ר

(ויקרא כה) וְכִי תֹאמְרוּ מֵה נֹאכַל וְגו', רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים לז) בְּטַח בַּיְי' וַעֲשֵׂה טוֹב שְׁכֵן אֶרֶץ וִרְעָה אֱמוּנָה. לְעוֹלָם בַּר נֶשׁ יְהֵא זְהִיר בְּמֵאֲרִיָּה, וַיִּדְבַּק לְבִיָּה בְּמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה, בְּגִין דִּיהוּי שְׁלִים בְּמֵאֲרִיָּה. דְּכַד יְהוּי שְׁלִים בֵּיָּה, לָא יִכְלִין לְאַבְאָשָׁא לִיָּה כָּל בְּנֵי עֲלָמָא. תָּא חֲזִי, בְּטַח בַּיְי' וַעֲשֵׂה טוֹב, מֵאִי וַעֲשֵׂה טוֹב. אֲלֵא הָכִי תַנְיִנן, בְּעוֹבְדָא דְּלַתְתָּא, יִתְעַר עוֹבְדָא דְּלַעִילָא. וְהָא אֹקְמוּהַ, וַעֲשִׂיתֶם אֹתֶם, כְּבִיכּוֹל, אֲתוּן תַּעֲבִדוּן לְהוֹן, בְּגִין דְּבַתְּהוּא אֲתַעֲרוּתָא דְּלִכּוֹן דְּאֲתוּן עֲבִדִין לְתַתָּא, אֲתַעַר לְעִילָא וְעַל דָּא וַעֲשֵׂה טוֹב כְּתִיב, וְאִין טוֹב, אֲלֵא צְדִיק, דְּכַתִּיב (ישעיה א) אֲמָרוּ צְדִיק כִּי טוֹב. פִּיוֹן

דְּאֵתוֹן עֲבָדִין הָאֵי, וְדָאֵי הָאֵי טוֹב יִתְעַר, כְּדִין שְׁכָן אֶרֶץ
וְרַעָה אָמוּנָה, וְכֻלָּא חַד.

שְׁכָן אֶרֶץ, אֶרֶץ עֲלָאָה. דִּהָא לֵית לָךְ בְּעֵלְמָא, דִּיכּוּל
לְמִשְׁרֵי בַּהֲדָה, עַד דִּיתְעַר הָאֵי טוֹב לְגַבְהָ, כִּיּוֹן
דִּיתְעַר לֵיהּ, כְּבִיכּוּל הוּא עֲבִיד לֵיהּ, וְכִדִּין שְׁכָן אֶרֶץ,
שְׁרֵי בְּגוֹוָה, אִיכּוּל אִיבָה, אֲשַׁתְּעֲשַׁע בַּהֲדָה. וְרַעָה
אָמוּנָה, דָּא אֶרֶץ וְכֻלָּא חַד כְּמָה דְּאֵת אָמַר (תהלים צב)
וְאָמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת. וְרַעָה אָמוּנָה, הוּי דְּבַר לָהּ בְּכֻל
רַעוּתְךָ.

וְאֵי לָא תִּתְעַר לְקַבְּלָהּ, הָאֵי טוֹב אֲתִרְחַק מִנָּה, וְלָא
תִּתְקַרַב בַּהֲדָה, לָא תִּתְקַרַב לְגוֹ אֲתוֹן נוֹרָא יְקִידְתָּא,
וְאֵי תִּתְקַרַב בַּהֲדָה, בְּדַחִילוֹ, כְּמָאן דְּדַחִיל מִן מוֹתָא. דִּהָא
כְּדִין נוֹרָא דְּלִיק, וְאוּקִיד עֲלֵמָא בְּשִׁלְהוּבוּי. וְכִיּוֹן
דְּאֵתְעַר לְקַבְּלָהּ הָאֵי טוֹב, כְּדִין, שְׁאֲרֵי בְּגוֹוָה, וְלָא
תִּדְחַל מִנָּה אַנְתָּ, כְּדִין, (איוב כב) וְתַגְזֹר אָמַר וַיִּקָּם לָךְ וְעַל
דְּרַכֶּיךָ נִגָּה אוֹר.

תָּא חַזִּי, בְּנֵי מְהִימְנוּתָא מִדְּבָרֵי לְהָאֵי לְרַעוּתְהוֹן בְּכֻל
יוֹמָא. מָאן אִינּוֹן בְּנֵי מְהִימְנוּתָא. אִינּוֹן דְּמִתְעָרֵי
הָאֵי טוֹב לְקַבְּלֵיהּ, וְלָא חָס עַל דִּילֵיהּ, וַיִּדְעֵי דִּהָא
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לֵיהּ יִתִּיר. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (משלי
יא) יֵשׁ מִפִּזֹּר וְנוֹסֵף עוֹד. מָאֵי טַעְמָא. בְּגִין דִּהָא אֲתִעַר

בְּרָכָאן לְקַבְּלֵיהּ, וְלֹא יִימָא אִי אַתָּן הָאִי הַשְׁתָּא, מֵאִי
אֲעֵבִיד לְמַחַר. אֲלֹא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לֵיהּ בְּרָכָאן
עַד בְּלֵי דֵי, כְּמָה דְאֻקְמוּהָ.

וּבְגִין כֵּךְ, וְכִי תֵאמְרוּ מַה נִּאכַל בַּשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית וְגו',
מַה כְּתִיב. וְצוֹיְתִי אֶת בְּרָכָתִי לָכֶם בַּשָּׁנָה הַשְּׁשִׁית
וְעָשִׂת אֶת הַתְּבוּאָה לְשֵׁלֶשׁ הַשָּׁנִים. וְעָשִׂת, וְעָשִׂתָּה מִבְּעֵי
לֵיהּ, מֵאִי וְעָשִׂת. אֲלֹא לְאַפְקָא ה', דְּאִית לָהּ שְׁמִטָּה
וְנִיחָא, וְלֹא עֵבִיד עֲבִידְתָּא. כְּתִיב (שמות טז) רְאוּ פִי יִי וְגו'
נֹתֵן לָכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי לֶחֶם יּוֹמִים וְגו', כְּגִוּוֹנָא דָּא
וְצוֹיְתִי אֶת בְּרָכָתִי לָכֶם בַּשָּׁנָה הַשְּׁשִׁית וְגו'.

רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזִלִּי בְּאַרְחָא, פִּגְעוּ בְּהֵוּא
טוֹרָא, אֲשַׁכְּחוּ תְּרִי גְבַרִי דְהוּוּ אֲזִלִּי, אֲדַהֲכִי חֲמוּ
חַד בַּר נֶשׁ דְּהוּוּ אֲתִי, וְאָמַר לוֹן, בְּמִטּוּ מִנִּיכּוּ, הָבוּ לִי
מְזוֹנָא פִּתָּא דְנַהֲמָא, דְּהֵנִי תְּרִין יּוֹמִין דִּתְעִינָא בְּמַדְבְּרָא,
וְלֹא אֲכַלְנָא מְדִי. אֲשַׁתְּמִיט חַד מֵאִינוּן תְּרִי גְבַרִי, וְאַפִּיק
מְזוֹנִיָּה דְּאִיהוּ אֵיִיתִי לְאוֹרְחָא, וְיְהִיב לֵיהּ, וְאַכִּיל וְאַשְׁקִי
לֵיהּ. אָמַר לֵיהּ חֲבֵרִיָּהּ, מַה תַּעֲבִיד מִן מְזוֹנָא, דְּהָא אָנָּא
דִּידִי אֲכַלְנָא. אָמַר לֵיהּ, וּמָה עָלִי דִידְךָ, אָנָּא אֲזִיל,
יְתִיב גְּבִיָּהּ הֵהוּא מְסַכְנָא, עַד דְּאֲכַל כָּל מַה דְּהוּוּ גְּבִיָּהּ,
וְהֵהוּא נַהֲמָא דְּאַשְׁתָּאֵר, יְהִיב לֵיהּ לְאוֹרְחָא, וְאֲזִל לֵיהּ.
אָמַר רַבִּי חִיָּיא, לָא בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּמַלְּהָ דָּא

יִתְעַבֵּיד עַל יַדָּן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי דִּילְמָא דִּינָא אֶתְגַּזֵּר עַל
הַהוּא בַּר נָשׁ, וּבָעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְזַמְנָא קַמִּיה
הַאי, בְּגִין לְשׁוּבָא לֵיהּ. עַד דִּהוּוּ אֲזִלִּי, לָאָה הַהוּא גִּבְרָא
בְּאוּרְחָא, אָמַר לֵיהּ חֲבֵרִיָּה, וְלֹא ^(דף ק"א ע"א) אֲמִינָא לָךְ דִּלְא
תִּתֵּן נְהֻמָּא לְאַחֲרָא. אָמַר רַבִּי חֵיִיא לְרַבִּי יוֹסִי, הָא מְזוּנָא
גַּבְן נִיהַב לֵיהּ לְמִיכַל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי תְּבַעֵי לְמִיפַק מִנִּיה
זְכוּתָא, נְזִיל וְנַחֲמִי, דִּהָא וּדְאִי בְּקַפְטוּרִי דְדָא טַפְסָא
דְּמוּתָא אֶתְאַחִיד, וּבָעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְזַמְנָא
זְכוּתִיָּה, בְּגִין לְשׁוּבִיָּה.

אֲדַהֲכִי, יִתִּיב הַהוּא בַּר נָשׁ, וְנָאִים תְּחוּת חַד אֵילְנָא,
וְחֲבֵרִיָּה אֶתְרַחֵיק מִנִּיהּ, וְיִתִּיב בְּדַרְךְ אַחֲרָא.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֵיִיא, הַשְׁתָּא נִיתִיב וְנַחֲמִי, דְּוִדְאִי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בָּעֵי לְמַרְחֵשׁ לֵיהּ נִיסָא, קָמוּ וְאוּרִיכוּ.
אֲדַהֲכִי חָמוּ חַד טִיפְסָא בְּשִׁלְהוּבֵי קָאִים גִּבִּיָּה. אָמַר רַבִּי
חֵיִיא, וּוִי עַל הַהוּא בַּר נָשׁ, דִּהַשְׁתָּא יִימוּת. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, זַכָּאָה הַהוּא בַּר נָשׁ, דִּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יֶרְחִישׁ לֵיהּ
נִיסָא. אֲדַהֲכִי נַחַת מֵאֵילְנָא חַד חוּיָא, וּבָעָא לְמַקְטִלִּיהּ.
קָם תַּהוּא טַפְסָא עָלִיָּה וְקַטְלִיָּה. קַסְטֵר בְּרִישִׁיָּה טַפְסָא,
וְאֲזַל לֵיהּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְלֹא אֲמִינָא לָךְ דִּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בָּעָא
לְמַרְחֵשׁ לֵיהּ נִיסָא, וְלֹא תִיפּוּק זְכוּתִיָּה מִנִּיהּ.

אֲדַהְכִי אֶתְעַר הַהוּא בַר נָשׁ, וְקָם וְאָזִיל לִיהָ. אֶחֱידוּ בֵּיהָ
 רַבִּי חֲזִיָא וְרַבִּי יוֹסִי, וַיִּהְיוּ לִיהָ לְמִיכַל. בְּתַר דְּאָכַל,
 אֶחֱוִיאוּ לִיהָ נִיסָא דְרַחֲשִׁישׁ לִיהָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (תהלים לז) בְּטַח בֵּינִי וַעֲשֵׂה טוֹב שְׁכָן
 אֶרֶץ וְרַעַה אֲמוֹנָה, זַכָּאָה חוֹלְקִיהָ דְבַר נָשׁ דְּעַבִּיד
 טוֹב מְדִידִיהָ, דְּהָא אֶתְעַר טוֹב בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל. וּבְמָה.
 בְּצַדְקָה. דְּכַד אֶתְעַר צְדָקָה, הוּא טוֹב כְּדִין אֶתְעַר לְגַבִּי
 כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא כְּתִיב (משלי י) וְצַדְקָה תִצְלֵל מִמּוֹת.
 מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּצַדְקָה אֵילְנָא דְחַיִּי הוּא, וְאֶתְעַר עַל
 הַהוּא אֵילְנָא דְמוֹתָא, וְנָטִיל אֵינּוֹן דְאֶחֱידֵן בֵּיהָ, וְשׁוֹיֵב
 לֹון מִן מוֹתָא. מֵאֵן גָּרִים לְהַהוּא אֵילְנָא דְחַיִּי דְאֶתְעַר
 לְהָאִי, הָוִי אֵימָא הַהִיא צְדָקָה דְאִיהוּ עַבִּיד, כְּבִיכּוֹל הוּא
 עַבִּיד לִיהָ לְעֵילָא, כְּמָה דְאֵתְ אָמַר (תהלים קי) עוֹשֶׂה צְדָקָה
 בְּכָל יַעַת. וְהָא אֶתְמַר.

השלמה מדהשמטות (סימן ז)

וְכִי בְּכָל יַעַת יְכִיל בַּר נָשׁ לְמַעַבְד צְדָקָה, אִי הָכִי
 תְרִיסַר שְׁעֵתֵי בְיוֹמָא מֵאֵן יְכִיל. אֶלָּא הָכִי
 אֹלִיפְנָא, מֵאֵן דְּעַבִּיד צְדָקָה בְּכָל יַעַת. מֵאִי בְּכָל יַעַת,
 כְּמָה דְאֵתְ אָמַר (ויקרא ט"ז) וְאֵל יָבֵא בְּכָל יַעַת אֶל הַקּוּדְשׁ,
 וְאוּקְמוּהָ. וְלֹא תִימָא בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדוּי, דְאִיהִי
 יַעַת רַעוּא קְדִישָׁא בְּצַדִּיק. אֶלָּא אֶפִּילוּ בְּכָל יַעַת

דְּלַתְתָּא אֲסִגִּי צְדָקָה עַלֵייהוּ וְאַתְעַר צְדָקָה בְּכֻלְהוּ,
בְּעֻלָּאי וְתַתְּאִי. בְּגִין כֶּף יִשׁוּי לְבִיָּה וְרַעוּתִיָּה בַר נָשׁ
וַיִּדְבֵּק בֵּיָה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

כִּיּוֹן דְּמָטוּ קָמִי דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן סָחוּ לֵיהּ עוּבָדָא. אָמַר,
וּמָה דָא בְּלַחֲדוּי, אֲפִילוּ כָּל מָאן דְּאַחִיד
לְאִילָנָא (בְּאִילָנָא) דְּחַיִּי אֲשֶׁתִּזְיַב בְּהַאי עֲלָמָא וְאֲפִילוּ מִן
מוֹתָא דְּעֲלָמָא, מִשְׁאַר בְּנֵי נָשָׂא. כָּל שְׁכַן מְאַחֲרָא.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּכֻלְהוּ אַתְעַר צְדָקָה אִילָנָא דְּחַיִּי,
וְהַאי אַתְרַּ אִיהוּ דְּמִזּוֹנָא לְכֻלָּא לְתַלְמִידי
חֲכָמִים. מַאי עֲבִידְתֵּייהוּ דְּהָא כָּל בְּנֵי עֲלָמָא לָא יִכְלִי
לְאַתְעָרָא צְדָקָה עַלֵייהוּ, דְּהָא אֵינּוֹן בְּצְדָקָה אַחִידוֹן
וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא בְּזָכוֹתֵיהוּ נְזוּנִין, בְּהוּ מִמֶּשׁ. וְאֵינּוֹן לָא
יִכְלִין לְאַתְזוֹנָא בְּהוּ מִמֶּשׁ, בְּגִין דְּכָל מָאן דְּאַשְׁתַּדַּל
בְּאוּרֵייתָא, אֲשֶׁתַּדַּל בְּאִילָנָא דְּחַיִּי דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא
נְזוּנִין מִנֵּיהּ.

אַשְׁתַּכַּח דְּתַלְמִידי חֲכָמִים מְתַעְרֵי מִזּוֹנָא לְעֲלָמָא
וְשִׁלְמָא. אֵי לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא מְתַעְרֵי מִזּוֹנָא,
לוֹן אֲמַאי לָא מְתַעְרֵי. אֲלָא תַלְמִיד חָכָם הוּא אִילָנָא
דְּחַיִּי מִמֶּשׁ. וְאִילָנָא דְּחַיִּי לָא מְתַזֵּן אֲלָא מִן הָעוֹלָם
הַבָּא. וְהָעוֹלָם הַבָּא לָא אֲשֶׁתַּכַּח בְּהַאי עֲלָמָא אֲלָא
לְבַתַּר דְּעָאֵל לְהָהוּא עֲלָמָא, כְּדִין אַתְזֵן בֵּיָה וְאַתְנַטְעוּ

שְׂרָשׁוּי עָלֶיהָ. הַשְּׁתָּא אַכְלֵי מַאיבָּא דְאִילָנָא דְחַיִּי.
 וּמֵאֵן אִיהוּ, הֵהוּא אַתְר דְּאַשְׁתַּכַּח לְגַבֵּי מְסַכְנָא וְאִיהוּ
 אַקְרִי (בְּרַאשִׁית ג) פְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן. וְעַל דָּא אַכְלֵי
 מִהֵהוּא פְּרִי בְּהַאי עֲלָמָא.

וְעַל דָּא תְּנִינָן, הֵם נְזוּנִין בְּזוּרְע. מַאי בְּזוּרְע, דָּא
 גְּבוּרָה. וְאִינּוּן זְמִינִין לְעוֹלָם הַבָּא. דְּמִזּוּנָא
 דְּעוֹלָם הַבָּא, לָאו אִיהִי בְּהַאי עֲלָמָא, אֶלָּא צְמֻצוּמָא
 זְעִירָא דְּחִילָא דִּילֵיהָ, דְּאַשְׁתַּכַּח בְּמַתִּיקוּ דְּאוּרִייתָא.
 וְדָא טַעְמֵי עַל הֵהוּא אִיבָּא דְּאִילָנָא תַּתָּאָה וְדָא חִידוּ
 דְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים וּמִזּוּנָא עֵילָאָה דִּילְהוֹן. כִּיּוֹן דִּיעֲבֵרוּן
 מִהַאי עֲלָמָא, כַּמָּה נְחָלִין עֲלָאִין דְּעוֹלָם הַבָּא סַחְרָן
 לְדוּכְתִייהוּ, וְיִשְׁתַּרְשׁוּן בֵּיהּ וְיִסְתַּלְקוּן לְעֵילָא לְעֵילָא.
 כַּמָּה דָּאֵת אָמַר (יִשְׁעִיָּה ס"ד) עֵין לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זּוּלְתָךְ
 יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לוּ.

מַאי יַעֲשֶׂה, דָּא יוּבְלָא. הֵהוּא דְּאַקְרִי הָעוֹלָם הַבָּא.
 לְמַחֲכָה לוּ וְדָאִי, דְּלֹא בַעֲיִין מִזּוּנָא לְעֲלָמָא דָּא,
 עַד דְּאֵתָאן (ס"א דְּאֵתָאן) לְמִזּוּנָא דִּילְהוֹן. וּמַאי מִזּוּנָא
 דִּילְהוֹן, הָעוֹלָם הַבָּא. וְעַל דָּא זַכָּאֵן בְּכָלָא. דְּעַלְיֵיהּ
 כְּתִיב עֵין לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים וְגו' (עַד כֵּאֵן מִהַהֲשַׁמְטוֹת)

רַעִיא מִהֵימְנָא

(וּיִקְרָא כַּה) וְהַתְּנַחֲלֵתֶם אוֹתֶם לְבְנֵיכֶם וְגו', לְעוֹלָם בְּהֵם תַּעֲבוּדוּ וְגו'.

פְּקוּדָא דָּא לְעִבּוּד בְּעֵבֶד בְּנַעֲנִי, דְּכִתְיִב, לְעוֹלָם בְּהֵם תַּעֲבֹדוּ וְאֵינּוֹן מִסְטָרָא דְהֵם דְּגַלִּי עֲרִיזִין דְּאֶתְמַר עָלֶיהָ (בראשית ט) אָרוּר בְּנַעַן עֵבֶד עֵבֶד עֵבֶדִים יִהְיֶה לְאַחֵיו. אֲמַאי עֵבֶד עֵבֶדִים. אֲלֵא עֵבֶד לְהֵוּא עֵבֶד עוֹלָם, דְּאִיהוּ עוֹלְמוֹ שֶׁל יוֹבֵל. וְאִי תִימָא דְהָא אַחוּהָ דְשֵׁם וַיִּפֶת הוּא, אֲמַאי לָא הוּא הָכִי בְּוֹתִיּהוּ. וְהָכִי מוֹרְעָא דְהֵם הוּא אֲלִיעֹזֵר עֵבֶד דְּאֶבְרָהִם, אֲמַאי לָא הוּא בְּוֹתִיּהָ, דְנִפְקַ עֲדִיק, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוּדִי בְּבִרְכָתֶיהָ, כִּד בְּרִיךְ לִיה לָבֵן.

אֲלֵא וְדֵאִי הָכֵא בְּרֹא דְגַלְגּוּלָא, גּוּלֵל אֹר מִפְּנֵי חֲשָׁךְ, עֵבֶדָא דְאֶבְרָהִם דְנִפְקַ מִחֲשָׁךְ, וְדֵא זֶרְעָא דְהֵם, דִּיּוּ לְעֵבֶד לְהֵיוֹת כְּרַבּוֹ דְּאִיהוּ אֶבְרָהִם, דְנִפְקַ מִתְּרַח עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה. וְחֲשָׁךְ מִפְּנֵי אֹר, דָּא יִשְׁמַעְאֵל דְנִפְקַ מֵאֶבְרָהִם, וְעֵשׂוֹ מִיִּצְחָק.

וְרֹא תַעֲרוּבַת טְפִין, בְּאַתֵּר דְּלֵאוּ דִּילִיה גָּרִים דָּא. מֵאֵן דְּעָרִיב טְפָה דִּילִיה, בְּשִׁפְחָה מַחֲלַת בֵּת יִשְׁמַעְאֵל, אוּ בְּבֵת אֵל גָּבֵר, דְּאֵינּוֹן רַע חֲשָׁךְ, וְטְפָה דִּילִיה טוֹב אֹר, (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. מְעָרַב טוֹב עִם רַע, עֵבֶר עַל מִימְרָא דְמֵאֲרִיָּה, דְּאֶמַר (בראשית ב) וַיִּמְעַן הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּהֵוּא דְעָרַב (רס), אֲרַכִּיב לִיה, וְאִיִּתִי לִיה בְּגַלְגּוּלָא לְקַבְּלָא עוֹנְשִׁיהָ. חֲזֹר בְּתִיּוּבְתָא, אֲשֶׁתְּדִל בְּאוּרִיָּתָא, וְאַפְרִישׁ טוֹב מְרַע, דְּאֵינּוֹן אָסוּר וְהֵתֵר, טוֹמְאָה וְטַהֲרָה, כְּשֶׁר וּפְסוּל. בְּדָא אֶתְפָּרֵשׁ רַע מִטּוֹב, דְּאֶתְמַר בִּיה וַיִּיצֵר, יַעֲיָרָה לְטָב, וַיַּעֲיָרָה לְבִישׁ. בְּאוּרִיָּתָא אֶפְרִישׁ לוֹן, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָרִית לִיה נִשְׁמַתָּא מִנִּיה, לְמַהוּי שְׁלֵטָא עַל תְּרוּוּיָהוּ, בְּחַד דְּאִיהוּ אֹר. עֲלָמָא דְאֶתִי. וּבְחַד דְּאִיהוּ חֲשָׁךְ, עֲלָמָא דִּין. הָדָא הוּא דְכִתְיִב וַיִּפֶת בְּאֶפְיוֹ נִשְׁמַת חַיִּים.

וּכְפּוּם זְכוּוֹן וְחֻבִּין. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, הָעוֹשָׂה מַצְוָה אַחַת מְטִיבִין